Міністерство освіти і науки України
Національна спілка документознавців України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»
Західноукраїнський національний університет
Національний університет «Острозька академія»
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Сілезька політехніка (Сілезький технологічний університет, Польща)
Софійський університет Святого Климента Охридського (Болгарія)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

XI Міжнародної науково-практичної студентської конференції

Одеса, 26 березня 2026 р.

2026

УДК 002.1(062.552)

УДК [070+02+008+159.9+316+659.3+81]:004.77(062.552)

Друкується за рішенням Вченої ради
Національного університету «Одеська політехніка»
(протокол № 17 від 28 квітня 2026 року)

Актуальні питання інформаційної діяльності: традиції та інновації: зб. матеріалів XI Міжнародної науково-практичної конференції, Одеса, 26 березня 2026 р. / під заг. ред. В. Г. Спрінсяна. – Одеса : Одеська політехніка, 2026. – 655 с.

Збірник містить матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених, присвяченої проблемам інформаційної діяльності, масових комунікацій, інформаційного забезпечення освітніх процесів, інформаційного менеджменту в організаціях і прикладних аспектів застосування інформаційних технологій, а також соціальним, гуманітарним, економічним і технологічним вимірам сучасного медіапростору нашої держави в умовах збройного протистояння з країною-агресором. Статті та тези доповідей охоплюють також проблеми сучасної міжкультурної та міжособистісної комунікації.

Конференція була проведена Національним університетом «Одеська політехніка» 26 березня 2026 року.

Збірник розраховано на наукових працівників, фахівців інформаційної сфери та медіагалузі, викладачів, аспірантів і здобувачів ЗВО, а також усіх, хто цікавиться заявленою проблематикою.

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.

Відповідальність за зміст статей покладається на авторів.

Редакційна колегія:

Спрінсян В. Г. – заслужений працівник освіти України, кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій (ІДМК) Національного університету «Одеська політехніка» (Одеська політехніка), голова Національної спілки документознавців України (голова редколегії)

Шевченко О. В. – голова підкомісії В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» Науково-методичної комісії Сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри ІДМК Одеської політехніки

Баландіна Н. Ф. – доктор філологічних наук, професор кафедри ІДМК Одеської політехніки

Зінов'єва Т. А. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри ІДМК Одеської політехніки

Лаврик О. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри ІДМК Одеської політехніки

Якубовська М. Г. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри ІДМК Одеської політехніки

Бурлука О. В. – кандидат філософських наук, доцент кафедри ІДМК Одеської політехніки

Ministry of Education and Science of Ukraine
National Union of Documentary Scientists of Ukraine
National University «Odesa Polytechnic»
National University «Lviv Polytechnic»
Western Ukrainian National University
National University «Ostroh Academy»
Donetsk National University named after Vasyl Stus
National Academy of Managers of Culture and Arts
National University «Poltava Polytechnic named after Yuriy Kondratyuk»
Silesian Polytechnic (Silesian University of Technology, Poland)
Sofia University of St. Clement of Ohrid (Bulgaria)

TOPICAL ISSUES OF INFORMATION ACTIVITIES: TRADITIONS AND INNOVATIONS

Collection of Papers of the 11th International Scientific and Practical Conference of students
Odesa, March 26, 2026

Under the general editorship
V. G. Sprinsyan

2026

UDC 002.1(062.552)

UDC [070+02+008+159.9+316+659.3+81]:004.77(062.552)

Published by the decision of the National University

«Odesa Polytechnic»

Academic Council (protocol № 17, 28.04.2026)

Topical issues of information activities: traditions and innovations: coll. Materials of the 11th International Scientific and Practical Conference, Odesa, March 26, 2026 / edited by V. G. Sprinsyan. – Odesa: Odesa Polytechnic, 2026. – 655 pp.

The collection contains the materials of the 11th International Scientific and Practical Conference of students, postgraduates and young scientists, dedicated to the problems of information activities, mass communications, information support of educational processes, information management in organizations and applied aspects of the use of information technologies, as well as the social, humanitarian, economic and technological dimensions of the modern media space of our country in the conditions of armed confrontation with the aggressor country. The articles and theses of the reports also cover the problems of modern intercultural and interpersonal communication.

The conference was held by the National University «Odesa Polytechnic» on March 26, 2026.

The collection is designed for researchers, specialists in the information and media spheres, teachers, post-graduate students and students of higher education, as well as everyone who is interested in such issues.

The materials of the conference are published in the author's editorial office.

The authors are responsible for the content of the articles.

УДК 378.147:004.9

Денис Вітковський,
аспірант 3 курсу спеціальності С7 «Журналістика»
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Науковий керівник – д. філол. н., професор
кафедри міжнародної журналістики
Семенюк О. А.

ТУТОРІАЛ ЯК МЕТОД ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Розглядається метод візуальної комунікації в процесі навчання в умовах цифрового медіасередовища. Проаналізовано вплив розвитку цифрових технологій та програмного забезпечення на трансформацію підходів до передачі практичних знань у сфері аудіовізуального виробництва. Досліджено особливості використання відеотуторіалів як інструменту покрокової демонстрації роботи з програмними засобами та формування операційних навичок у здобувачів освіти. Розглянуто мультимодальну природу туторіалу, що поєднує візуальні, текстові та аудіальні канали комунікації. Визначено педагогічний потенціал використання туторіалів у сучасному освітньому середовищі та окреслено їхню роль у підвищенні ефективності практико-орієнтованого навчання.

Ключові слова: *туторіал, відеотуторіал, візуальна комунікація, цифрова освіта, аудіовізуальне виробництво, медіатехнології.*

The article examines tutorial as a method of visual communication in the educational process within the digital media environment. The influence of digital technologies and software development on the transformation of approaches to the transfer of practical knowledge in the field of audiovisual production is analyzed. Particular attention is paid to video tutorials as tools for step-by-step demonstration of software workflows and the development of procedural skills among students. The multimodal nature of tutorials, combining visual, textual and audio channels of communication, is considered. The pedagogical potential of tutorials in modern education is identified and their role in enhancing practice-oriented learning is outlined.

Keywords: *tutorial, video tutorial, visual communication, digital education, audiovisual production, media technologies.*

Сучасне інформаційне суспільство характеризується станом хронічного інформаційного перенасичення, що зумовлює зниження концентрації уваги та ускладнює ефективне виконання пріоритетних професійних і навчальних завдань. Теоретичні знання у сфері сучасних медіа швидко втрачають актуальність унаслідок стрімкої технологічної динаміки. Особливо це стосується програмного забезпечення для роботи з цифровим контентом. Зокрема, програми для відео та аудіомонтажу оновлюються в середньому щоквартально, що супроводжується змінами інтерфейсу, функціоналу та методів роботи.

Водночас еволюція технологій монтажу демонструє постійний перехід від складних і трудомістких процесів до більш автоматизованих цифрових рішень. Якщо на початку розвитку кінематографа монтаж здійснювався шляхом фізичного розрізання та склеювання плівки, то

сучасні програмні системи дозволяють виконувати редагування значно швидше та точніше завдяки використанню потужного програмного забезпечення та алгоритмів автоматизації [1, с. 1808–1809].

Сучасні технології, включно з інструментами штучного інтелекту, дедалі частіше беруть на себе частину рутинних операцій, таких як нарізка матеріалу, корекція кольору чи додавання ефектів, що суттєво змінює підходи до навчання роботі з аудіовізуальними інструментами [1, с. 1808–1809].

У зв'язку з цим теоретичні матеріали, які описують специфіку використання відповідного програмного забезпечення, потребують постійної актуалізації. Це зумовлює необхідність регулярного моніторингу змін і перевидання навчальних посібників та інших текстових джерел. Водночас зміст подібних видань, присвячених роботі з монтажними секвенсорами для обробки відео чи звуку, може втрачати практичну релевантність ще до моменту їх офіційної публікації. Щоб вирішити цю проблему, в закладах освіти варто популяризувати такий метод передачі знань як туторіал (англ. tutorial).

У наукових дослідженнях термін *тутopiал* використовується для позначення навчального матеріалу, який демонструє виконання певного завдання або процесу через покрокову візуальну інструкцію. Найчастіше туторіали використовуються як інструктивні відеоматеріали під час навчання роботі з програмним забезпеченням та іншими цифровими інструментами. У педагогічних дослідженнях відеотуторіали розглядаються як різновид instructional video, що поєднує демонстрацію дій із поясненням і сприяє ефективному засвоєнню практичних навичок [2, с. 3–4].

Тобто туторіал – це структурований навчальний матеріал, побудований у форматі покрокової візуальної демонстрації дій із коментарем автора, який дозволяє здобувачу освіти синхронно сприймати інструкцію та бачити її практичну реалізацію. На відміну від традиційного текстового посібника, туторіал функціонує як динамічна модель процесу, де знання не лише описується, а й відтворюється в реальному часі.

У контексті візуальної комунікації туторіал поєднує кілька каналів передачі інформації: екранну демонстрацію, графічні виділення, субтитри, голосовий супровід, іноді – інтерактивні елементи. Така мультимодальність знижує когнітивне навантаження та дозволяє швидше сформувати операційні навички. Здобувач освіти отримує не абстрактну теорію, а алгоритм дій, який може одразу відтворити на власному пристрої та здобути актуальний досвід буквально в реальному часі. Тобто це і є практико орієнтоване навчання з ефективним результатом.

Ефективність використання відеотуторіалів у навчальному процесі підтверджується результатами сучасних досліджень. Зокрема, встановлено, що студенти, які використовують відеоінструкції під час виконання процедурних завдань, демонструють значно вищі результати навчання порівняно з тими, хто працює з традиційними текстовими інструкціями. Крім того, відеотуторіали сприяють підвищенню мотивації студентів та формуванню більш позитивного емоційного стану під час навчальної діяльності, оскільки дозволяють спостерігати послідовність виконання дій у реальному цифровому середовищі [4, с. 160–162].

Особливої актуальності метод набуває у сфері аудіовізуального мистецтва та цифрового виробництва, де інструментарій постійно змінюється. Якщо друкований посібник фіксує стан програмного

забезпечення на момент написання, то відеотуторіал може бути оперативно оновлений, перезаписаний або доповнений. Таким чином, освітній контент набуває постійної змінної форми.

Метод туторіалу також відповідає принципам мікронавчання: матеріал подається короткими логічно завершеними блоками, що сприяє кращій концентрації уваги та поетапному засвоєнню навичок. Крім того, студент може регулювати темп сприйняття інформації: ставити на паузу, переглядати фрагменти повторно, працювати паралельно з програмним забезпеченням.

Такий формат навчання поєднує принцип наочності з практичною діяльністю здобувача освіти, що підвищує ефективність засвоєння матеріалу. Дослідження використання навчальних відеоресурсів у освітньому процесі засвідчують, що поділ відеоматеріалу на логічні сцени та використання візуальних акцентів дозволяє зменшити когнітивне навантаження та сприяє кращому фокусуванню уваги на ключових елементах навчального матеріалу [3, с. 131–132].

Важливо, що туторіал також підсилює роль викладача. Він виступає авторитетом, який наочно демонструє свою компетенцію в роботі з тим чи іншим програмним забезпеченням для виготовлення аудіовізуального продукту. Це особливо важливо в умовах дистанційного або змішаного навчання, де візуальна комунікація стає основним каналом взаємодії.

Отже, туторіал як метод візуальної комунікації є ефективним інструментом актуалізації навчального контенту в цифрову епоху. Його впровадження у навчальний процес дозволяє забезпечити оперативність оновлення матеріалів, підвищити рівень практичної підготовки здобувачів

освіти та адаптувати освітнє середовище до динаміки сучасних медіатехнологій.

Список використаних джерел

1. Barade V. The evolution of video editing: a journey through time. International journal of science and research (IJSR). 2025. P. 1808. URL: https://doi.org/10.21275/sr25729234311 (date of access: 04.03.2026).

2. Deng R., Gao Y. A review of eye tracking research on video-based learning. Education and information technologies. 2022. URL: https://doi.org/10.1007/s10639-022-11486-7 (date of access: 04.03.2026).

3. Habrusiev V., Hrod I., Zadorozhna I. Tools for creating educational video resources with blender video editor. The Scientific Issues of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: pedagogy. 2021. Vol. 1, no. 2. P. 127–137. URL: https://doi.org/10.25128/2415-3605.21.2.17 (date of access: 04.03.2026).

4. Isnaeni M., Zalmansyah A. Motivational beliefs and learning effectiveness of video instruction in procedural tasks. Proceedings of the 1st UPY international conference on education and social science (UPINCESS 2022). Paris, 2022. P. 154–165. URL: https://doi.org/10.2991/978-2-494069-39-8_14 (date of access: 04.03.2026).

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

XI Міжнародної науково-практичної студентської конференції

Українською та англійською мовами

Коректори – Лаврик О. В., Якубовська М. Г.

Технічний редактор – Макаров О. В.

Верстка – Макаров О. В.